

§ 10**Underlag ny upphandling vuxenutbildning 2018**

AMN 2018-0166-1.1.3

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att godkänna att förvaltningen arbetar med kommande upphandling utifrån riktlinjerna i detta tjänsteutlåtande.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att riktlinjerna kompletteras med en fördjupad analys och förslag på förtydligade skrivningar om hur uppföljningen av upphandlad verksamhet kan stärkas.
3. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att riktlinjerna kompletteras med en fördjupad analys och förslag på förtydligade skrivningar om hur upphandlingen kan utformas så att kvalitetskraven stärks och det blir möjligt att omgående häva avtal om en anordnare inte levererar verksamhet i enlighet med de kvalitetskrav som utlovats.

Ärendet

Cirka 85 procent av stadens kommunala vuxenutbildning bedrivs av upphandlade aktörer. Samtliga nuvarande avtal går ut den 31 december 2018 men kan förlängas med tre gånger sex månader, dock längst till den 30 juni 2020. En ny upphandling behöver påbörjas under 2018. Förvaltningen har därför tagit fram detta förslag till riktlinjer för det fortsatta upphandlingsarbetet.

Vuxenutbildningen står inför stora utmaningar och ett delvis breddat uppdrag med nya målgrupper av kortutbildade, varav en större grupp nyanlända som staden nyligen tagit emot. Förvaltningens bedömning är att en stor del av gruppen har behov av stora anpassningar av utbildningarna och många behöver möjligheter att läsa sfi kombinerat med grundläggande och gymnasiala kurser. Därför föreslås införandet av anpassade utbildningar. Det handlar dels om en grundutbildning för kortutbildade, dels om kombinationsutbildningar. Målgruppen utgörs av nyanlända som omfattas av utbildningsplikt, men även andra kortutbildade varav utlandsfödda som inte ingår i etableringen utgör en stor del. Till det kommer en mindre grupp elever som av olika psykosociala skäl behöver anpassad utbildning i form av specialpedagogiska kurser. Unga som tidigt hoppat av skolan utgör även en viss del av målgruppen.

Förvaltningen bedömer att ca 10-20 procent av komvux verksamhet inom ett par år kommer att vara anpassad utbildning.

För att staden ska kunna erbjuda anpassad utbildning i större skala krävs, enligt förvaltningens bedömning, ökade resurser, ett begränsat antal enheter som bedriver anpassad undervisning, viss geografisk styrning, flexibla upphandlingsformer och en utökad tidig kartläggning. För att skolorna ska klara uppdraget krävs ett nytt ersättningssystem och andra ersättningsnivåer. Förvaltningen föreslår att förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med SLK se över ersättningssystemet.

Förvaltningen har redan i viss mån påbörjat en omställning för att kunna erbjuda anpassade utbildningar, t ex för den grupp nyanlända som omfattas av utbildningsplikt. Med nuvarande avtal kan förvaltningen dock endast erbjuda anpassad utbildning inom egen regi. Exempel på detta är olika typer av kombinationsutbildningar.

Omfattningen av anpassad utbildning beräknas öka. Därför avser förvaltningen att inför kommande upphandling utreda vilka möjligheter egen regi har att bedriva anpassad utbildning och vilket behov det finns av upphandling.

Den nuvarande avtalsmodellen har visat sig ha både för- och nackdelar. Förvaltningen bedömer därför att vissa justeringar behöver göras inför kommande upphandling. Bland annat föreslås klara och tydliga riktlinjer för tillsyn och uppföljning, skärpning av möjligheten till åtgärder vid avsteg från avtalet, och att såväl antalet leverantörer som antalet skolenheter ska begränsas. Det är särskilt viktigt att antalet enheter som erbjuder anpassad utbildning är begränsat så att resurserna samlas och eleverna kan få det stöd de behöver. När det gäller anpassad utbildning är det också viktigt att kunna styra lokaliseringen.

De utmaningar vuxenutbildningen står inför med ständigt nya uppdrag och en växande grupp elever med behov av stora anpassningar kräver upphandlingsformer som möjliggör stor flexibilitet så att verksamheten snabbt kan ställas om, nya arbetsmodeller prövas och samarbeten utvecklas. Förvaltningen konstaterar att varken LOU eller auktorisation lever upp till dessa krav.

Beslut när det gäller val av upphandlingsmodell kommer att fattas inom ramen för arbetet med det uppdrag i budget för 2018 som arbetsmarknadsnämnden har att tillsammans med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna och utveckla formerna för upphandling av leverantörer av kommunal vuxenutbildning.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 7 juni 2018.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douaron m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M), ledamoten Gulan Avci (L) samt ledamoten Johan Fälldin (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra. Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douaron m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M), ledamoten Gulan Avci (L) samt ledamoten Johan Fälldin (C) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar godkänna att förvaltningen arbetar med kommande upphandling utifrån riktlinjerna i tjänsteutlåtandet.

Särskilt uttalande

Ordförande Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douaron m. fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) lämnade följande särskilda uttalande.

Förvaltningens utredning av sfi-anordnaren Astar, som också uppmärksammats av TV4-programmet Kalla Fakta, visade på omfattande brister i avtalsefterföljelse. Att nyanlända stockholmare får sfi-utbildning av hög kvalitet är helt avgörande för att möjliggöra snabb etablering, integration och jobb. Därför är de brister som uppdragats i Astars verksamhet mycket allvarliga och i skarp konflikt med visionen att alla stockholmare ska ha möjligheten att växa med kunskap. Vi välkomnar därför att förvaltningen har förstärkt avtalsuppföljningen och genomför fler oanmälda besök.

Det är svårt att helgardera sig mot att en enskild leverantör inte levererar den utlovade produkten, i synnerhet om leverantören

ifråga undanhåller information eller till och med uppger felaktig information om huruvida påtalade och dokumenterade brister är åtgärdade. Det uppmärksammade fallet med Astar visar dock på ett behov av att ytterligare förstärka rutinerna för uppföljning. Arbetsmarknadsnämnden vill också att en fördjupad analys och förslag på förtydligade skrivningar om hur uppföljningen av upphandlad verksamhet kan stärkas innehåller en beskrivning av hur dessa uppföljningar löpande kan rapporteras till nämnden.

Det är också anmärkningsvärt att det juridiska utrymmet att vidta kraftiga åtgärder och omedelbart häva avtal med anordnare som uppvisar tydliga brister är högst begränsat. För att ytterligare förstärka stadens möjligheter att införa sanktioner mot anordnare som missköter sina verksamheter inom vuxenutbildningen ska utredningen kompletteras med en fördjupad analys och förslag på förtydligade skrivningar om hur möjligheten att häva avtal och införa sanktioner mot anordnare som missköter verksamheter kan stärkas.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M) samt ledamoten Gulan Avci (L) lämnade följande särskilda uttalande.

En ny upphandling ska påbörjas under 2018 för vuxenutbildningen. Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för det fortsatta upphandlingsarbetet och ämnar att återkomma med förslag på ny upphandlingsform. Vi ställer oss delvis positiva till förslag till riktlinjerna men vill även i sammanhanget lyfta fördelarna med att införa en auktorisationsmodell för vuxenutbildningen med ett resultatbaserat ersättningsystem.

Det måste finnas ett utbildningssystem som fungerar, leder till jobb och har kapaciteten att hantera alla nyanlända som sökt sig till Stockholm för en bättre framtid. När hälften av de 80 000 personer som just nu befinner sig i etableringen hos Arbetsförmedlingen saknar en utbildning som kan likställas med den svenska gymnasieutbildningen måste vi skapa en vuxenutbildning som riktar sig med precision mot arbetsmarknaden och som höjer kunskapsnivå. Därför vill vi modernisera och reformera vuxenutbildningen.

Moderaterna vill göra det fritt för alla utbildningsanordnare som uppfyller stadens krav att verka i Stockholm. Ingen utbildningssamordnare ska dock verka kravlöst. Alla vuxenutbildningar ska uppfylla en viss certifiering för att bli valbara för eleverna. Kommunens villkor för utbildningen ska bland annat

syfta till att få människor i arbete. Ett villkor kan exempelvis vara att utbildningsaktörerna ska arbeta i nära samverkan med lokala näringslivet.

I dagsläget finns risken att utbildningsleverantörer snarare har incitament att behålla en elev i stället för att korta vägen till jobb. Det vill vi ändra på. Vuxenutbildningen måste syfta till att underlätta för eleverna att komma ut på arbetsmarknaden. Utbildningsanordnarna ska därför ersättas med en tvådelad resultatpeng – En del betalas ut successivt för avklarade poäng och en mindre del vid godkänt betyg på kursen. Moderaterna vill också tillföra en matchningsbonus för de utbildningsanordnare som lyckas få elever till en varaktig anställning efter avklarade studier.

Slutligen vill vi påpeka ska staden frångå både Lov och en auktorisationsmodell som förslaget anger, måste det finnas ett tydligt regelverk som kan ersätta detta.

Särskilt uttalande

Ledamoten Johan Fälldin (C) lämnade följande särskilda uttalande.

Stadens upphandlingar av vuxenutbildning har under mandatperioden inte fungerat tillfredsställande. Upphandlingen som sådan är i grunden problemet. I det längre perspektivet bör dessa upphöra och ett valfrihetssystem med vuxenutbildningspeng inrättas. Målet bör vara att alla kommuner i Stockholmsregionen ingår i ett valfrihetssystem för vuxenutbildningen.

Den upphandling som vi nu står inför behöver skötas på ett sätt som inte innebär att det tar ytterligare en hel mandatperiod innan det som upphandlas de facto blir upphandlat.

Kvalitetskraven i vuxenutbildningen ska vara tydliga och tuffa. Samordning krävs för att se till så att det finns en tydlig koppling till arbetsmarknadens behov. Därför är dialogen med företag och arbetsgivare viktig.

Ersättaryttrande

Ersättaren Ofelia Namazova Venneman (KD) lämnade följande ersättaryttrande.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar godkänna att förvaltningen arbetar med kommande upphandling utifrån riktlinjerna i tjänsteutlåtandet.

En ny upphandling ska påbörjas under 2018 för vuxenutbildningen. Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för det fortsatta upphandlingsarbetet och ämnar att återkomma med förslag på ny upphandlingsform. Vi ställer oss delvis positiva till förslag till riktlinjerna men vill även i sammanhanget lyfta fördelarna med att införa en auktorisationsmodell för vuxenutbildningen med ett resultatbaserat ersättningssystem.

Det måste finnas ett utbildningssystem som fungerar, leder till jobb och har kapaciteten att hantera alla nyanlända som sökt sig till Stockholm för en bättre framtid. När hälften av de 80 000 personer som just nu befinner sig i etableringen hos Arbetsförmedlingen saknar en utbildning som kan likställas med den svenska gymnasieutbildningen måste vi skapa en vuxenutbildning som riktar sig med precision mot arbetsmarknaden och som höjer kunskapsnivå. Därför vill vi modernisera och reformera vuxenutbildningen.

Moderaterna vill göra det fritt för alla utbildningsanordnare som uppfyller stadens krav att verka i Stockholm. Ingen utbildningssamordnare ska dock verka kravlöst. Alla vuxenutbildningar ska uppfylla en viss certifiering för att bli valbara för eleverna. Kommunens villkor för utbildningen ska bland annat syfta till att få människor i arbete. Ett villkor kan exempelvis vara att utbildningsaktörerna ska arbeta i nära samverkan med lokala näringslivet.

I dagsläget finns risken att utbildningsleverantörer snarare har incitament att behålla en elev i stället för att korta vägen till jobb. Det vill vi ändra på. Vuxenutbildningen måste syfta till att underlätta för eleverna att komma ut på arbetsmarknaden. Utbildningsanordnarna ska därför ersättas med en tvådelad resultatpeng – En del betalas ut successivt för avklarade poäng och en mindre del vid godkänt betyg på kursen. Moderaterna vill också tillföra en matchningsbonus för de utbildningsanordnare som lyckas få elever till en varaktig anställning efter avklarade studier.

Slutligen vill vi påpeka ska staden frångå både Lov och en auktorisationsmodell som förslaget anger, måste det finnas ett tydligt regelverk som kan ersätta detta.